

PEADIREKTOR

Ärakiri
Ärisaladus on välja jäetud

Otsus

Tallinn

17.01.2008 nr 3.1-7/0021-2

Oiltanking Tallinn AS-i 12.12.2006. a avaldusega alanud haldusmenetluse lõpetamine konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumise tõttu

1. Haldusmenetluse alustamine

Oiltanking Tallinn AS-i esindaja vandeadvokaat Kenno Vilippus esitas 12.12.2006. a Konkurentsiametile avalduse nr 2-1034/2006, milles küsitakse seisukohta ja palutakse alustada menetlus Alexela Terminal AS-i tegevuse suhtes konkurentsiseaduse (KonkS) § 4 lg 1 punktides 1 ja 4 sätestatud keelu võimaliku rikkumise osas. Avalduses toob selle esitaja välja kaks episoodi, mille suhtes tuleb Oiltanking Tallinn AS-i esindaja hinnangul menetlus alustada.

Avalduse punktist 2.1 nähtub, et Alexela Terminal AS on 04.10.2006. a esitanud Oiltanking Tallinn AS-is vähemusosaluse omanikena Oiltanking Tallinn AS-le teabe nõude, millega küsiti klientidega seotud informatsiooni. Oiltanking Tallinn AS on keeldunud vähemusosaluse omaniku teabe nõudele vastamast. Konkurentsiametile esitatud avalduses palus Oiltanking Tallinn AS seisukohta, kas Alexela Terminal AS-i poolt esitatud teabe nõude täitmine rikuks KonkS § 4 lg 1 punktis 4 sätestatud keeldu. Avalduse kohaselt käib Oiltanking Tallinn AS-i ja Alexela Terminal AS-i vahel käesoleval ajal kohtuvaidlus, mis hõlmab ka nimetatud teabe nõudele vastamise küsimust.

Lisaks teabe nõudele vastamist puudutavale kirjeldab avalduse esitaja, et AS-i Alexela Terminal nõukogu liige hr Ilkka H. Kokko on pöördunud 18.01.2006. a Oiltanking Tallinn AS-i poole ettepanekutega kooskõlastada isopreeni transiidi hindu tuginedes AS-i Alexela Terminal poolt kasutatavatele hindadele. Lisaks Ilkka H. Kokko'le pöördus Oiltanking Tallinn AS-i juhtimisega seotud isikute poole Alexela Terminal AS-i juhatuse liige hr Heiti Hääl, kes tegi 04.07.2006 e-kirjaga ettepaneku sõlmida kahe ettevõtja vahel ühise turustamise leping. Oiltanking Tallinn AS-i hinnangul on nimetatud ettepanekud suunatud KonkS § 4 lg 1 punktis 1 sätestatud keelu rikkumisele, mistõttu taotleb ta menetluse alustamist AS-i Alexela Terminal, selle nõukogu liikme Ilkka H. Kokko ning juhatuse liikme Heiti Hääle suhtes.

Vastavalt 12.12.2006 avaldusega esitatud e-kirjade ära kirjale saatis Ilkka H. Kokko 18.01.2006 aadressidele daan.voos@oiltanking.com, yke.vermeiden@oiltanking.com ja jarek.zemlo@oiltanking.com e-kirja, mis muu hulgas sisaldab alljärgnevat:

Ma pean ütlema, et olen taas endast väljas, et kuulen turult, et meie oleme sõlminud isopreeni lepingu [...] äärmiselt madala hinnaga nagu [...] eest. Ma olen pidevalt informeerinud [...], et Alexela võtab [...] eest. Miks peaksime me müüma vähegi odavamalt meie teenuseid toote puhul, millel on ülivähe ümberlastimise kapasiteeti. Ainuke teine valik on [...], kellel on palju kõrgemad lastimise kulud, kui Tallinnas. Miks pean ma kuulma neid asju turult. Miks ei saa meie omada kohast koordineerimist selle kohta, kuidas teenida terminaliga raha. Ma ei usu, et meie finantsiline olukord lubab meil olla ülbe. Mul on kindlasti palju informatsiooni selle kohta, mis tuleb kemikaalidele ja peale kauba on meil praegu [...] /..¹

12.12.2006 avalduses on toodud Heiti Hääl'e 04.07.06 e-kirja sisu, mille kohaselt saatis Heiti Hääl Oiltankingu töötajale hr Lokhorst'ile kirja, milles muu hulgas sisaldub alljärgnev ettepanek:

Käesolevaga palun Teid vaadata uuesti meie 05.06.2006 pakkumine ja vastata Teie ettevõtte otsuse kohta. Juhul, kui Teie ei taha lahkuda Tallinnast täielikult palun kaaluda müüa osalust osaliselt [...] ja sõlmida ühisturustuse leping meiega, nii et meil oleks motivatsiooni tuua terminalisse äri ja meil kõigil oleks endale positiivne majandustulemus.²

Konkurentsiametile esitatud e-kirja koopia kohaselt vastas Heiti Hääl'ele 11.07.2006 e-kirjaga G. Spaepen Oiltanking GmbH (Oiltanking Tallinn AS-i 80% aktsiate omaniku) nimel. Vastuse kohaselt tunnistab Oiltanking, et AS Alexela Terminal on Oiltanking Tallinn AS-i 20% omanik. Suhteid kahe ettevõtja vahel reguleerib Eesti õigus, sealhulgas konkurentsiseadus.

2. Menetlusosalised

2.1. Oiltanking Tallinn AS on äriregistri teabesüsteemi andmeil äriühing (äriregistri kood 10178087), aadressiga Õli tn 7, Viimsi vald, Harjumaa. Äriühingul on alljärgnevad tegevusalad: tolliterminali ja avaliku tollilao pidamine vedelkütuse ja teiste nafta- ja keemiasaaduste ladustamiseks teenusena; kinnisvara, hoonete, rajatiste haldamine, rendilevõtt ja rendile andmine; mittelitentseeritavate nafta- ja keemiasaaduste ning tööstustoorainete sissevedu, väljavedu, taasväljavedu, transiitkaubandus, hulgimüük, ladustamine ja töötlemine.

¹ I have to say that I'm once again upset that I hear from the market that we have concluded isoprene contract with [...] at extremely cheap price like [...]. I have constantly informed [...] that Alexela is charging [...] on term contract. Why should we sell our services any cheaper for the product, which has hardly any transshipment capacity. Only other choice is [...] with much higher shipping costs than in Tallinn. Why do I have to hear these things from the market. Why we cannot have a proper coordination how to make money with the terminal. I don't think our financial situation ables us to be arrogant. I definitely have a lot of information what comes to chemicals and on top of that we have 8kt chemical vessel on t/c right now.

² Hereby I ask you to look once again on our offer as of June 5th 2006 and reply about your company's decision. In case you don't want to leave Tallinn totally please consider to sell the shareholding party (to [...]) and grant a joint marketing contract with us so that we have the motivation to bring the business into the terminal and have positive economic result for all of us.

2.2. AS Alexela Terminal (äriregistri kood 10392389) on äriühing aadressiga Rae põik 6, Paldiski, 76805, kellel on alljärgnevad tegevusalad: laoteenused, kinnisvara haldamine, konsultatsioonid; tollimaaklerlus ja tolliladustamine; vallasvara hindamine, inventeerimine, ostu-, müügi-, rendi- ja üüritehingute korraldamine; veoste ekspedeerimine, auto- ja raudteetranspordi korraldamine.

AS Alexela Terminal on olnud Oiltanking Tallinn AS-i aktsionär ajavahemikus 01.07.2006-01.07.2007. Äriregistri teabesüsteemi andmeil on alates 01.07.2007 Oiltanking Tallinn AS-is aktsionär AS Alexela Logistics.

2.3. Heiti Hääl on AS-i Alexela Terminal juhatuse liige alates 26.07.1999. Heiti Hääl on samuti AS-i Alexela Logistics juhatuse liige.

2.4. Ilkka Henrik Kokko on AS-i Alexela Terminal nõukogu liige alates 21.10.2004. Ilkka Henrik Kokko on samuti AS-i Alexela Logistics nõukogu liige. Ilkka Henrik Kokko on samuti OÜ Keele Invest juhatuse liige alates 01.10.2002. Ilkka H. Kokko on olnud Oiltanking Tallinn AS-i nõukogu liige ajavahemikul 05.03.2003-02.08.2006. OÜ Keele Invest on olnud Oiltanking Tallinn AS-i aktsionär ajavahemikus 01.01.2004 kuni 01.04.2006.

3. Konkurentsiameti 18.12.2006. a kiri

Konkurentsiamet asus 18.12.2006 kirjaga nr 860 Oiltanking Tallinn AS-i 12.12.2006. a taotluse selles osas, mis käsitles teabe nõudmist Oiltanking Tallinn AS-lt temaga konkureeriva ettevõtja AS-i Alexela Terminal poolt seisukohale, et AS-i Alexela Terminal 04.10.2006 poolt nõutud teatud teabe esitamisel võib olla tegemist konkurentsi kahjustava teabe vahetamisega. Konkurentsiamet ei pidanud võimalikuks esitada lõplik seisukoht selles osas, kas AS-i Alexela Terminal teabe nõude täitmine Oiltanking Tallinn AS-i poolt kvalifitseerub KonkS § 4 lg 1 punktis 4 sätestatud keelu rikkumisena.

Ühtlasi leidis Konkurentsiamet, et kuivõrd AS-i Alexela Terminal teabe nõudele vastamist reguleerib ka äriseadustik, siis peaks võtma seisukoha selles, milline on äriseadustiku ja konkurentsiseaduse omavaheline koosmõju antud olukorras, kohus. Kirjas väljendas Konkurentsiamet hinnangut, mille kohaselt on kaheldav, kas AS-i Oiltanking Tallinn tegevus AS-i Alexela Terminal teabe nõudele vastamisel kätkeks endas kokkuleppe tunnuseid KonkS § 4 tähenduses olukorras, kus ettevõtja (aktsiaselts) on äriseadustikust tulenevalt kohustatud esitama oma aktsionärile teavet.

4. AS-i Alexela Terminal seletused

AS-i Alexela Terminal esindaja viitas oma vastuses Konkurentsiametile sellele, et käesoleval ajal on Oiltanking Tallinn AS-i aktsionäride vahel käimas kohtuvaidlus. AS Alexela Terminal on Oiltanking Tallinn AS-i vähemusaktsionärina esitanud viimasele küsimused seoses ettevõtte 2005. majandusaasta tulemuste olulise halvenemisega. Küsimused on tema väitel koostanud audiitor. AS Alexela Terminal kahtlustab, et Oiltanking Tallinn AS-i tegevuses on aset leidnud tahtlik majandustulemuste moonutamine ja/või aktsiaseltsi suuraktsionäriks mingite tehingute kaudu varjatult dividendide väljamaksmine ja/või muude eelistuste tegemine. Oiltanking GmbH on Oiltanking Tallinn AS-lt saanud jooksvalt kogu vajalikku informatsiooni, sest osaleb äriühingu juhtimises nõukogu ja juhatuse tasemel, samal ajal kui AS Alexela Terminal ei ole informatsiooni saanud.

AS-i Alexela Terminal nõukogu liikme Ilkka H. Kokko ja sama äriühingu juhatuse liikme Heiti Hääl'e poolt saadetud e-kirjade osas leidis AS Alexela Terminal, et Ilkka H. Kokko on temapoolse e-kirja saatmise hetkel (18.01.2006) olnud Oiltanking Tallinn AS-i nõukogu liige ja OÜ Keele Invest omanik. Viimati mainitud äriühing oli nimetatud hetkel Oiltanking Tallinn AS-i aktsionär.

Heiti Hääl'e poolt saadetud e-kiri oli vastavalt AS-i Alexela Terminal esindaja seletusele suunatud Oiltanking GmbH-le ja viitab sellele, et AS Alexela Terminal ei ole rahul Oiltanking Tallinn AS-i juhtimise ja majandustegevusega. Kirjas pakkus Heiti Hääl võimaluse sõlmida AS-ga Alexela Terminal marketingileping, sest viimane tunneb kohalikke tehioolusid paremini ja tal on paremad suhted ja võimalused marketingi tegemiseks Venemaa suunal. AS-i Alexela Terminal hinnangul ei saa seda ettepanekut tõlgendada otsese hindade või kauplemistingimuste kokkuleppimisena. Samas leidis AS-i Alexela Terminal esindaja, et kirjeldatud ettepanekud ei saa olla konkurentsi kahjustavad, sest nad on selleks liiga vanad.

5. Ilkka H. Kokko seletused

27.06.2007 andis Konkurentsiametis seletusi AS-i Alexela Terminal nõukogu liige Ilkka H. Kokko. Ilkka H. Kokko seletuste kohaselt saatis ta 18.01.2006 e-kirja Oiltanking Tallinn AS-i tegevusdirektor Jarek Zemlo-le eesmärgil kritiseerida Oiltanking Tallinn AS-i käitumist, mille nõukogu liige ta e-kirja saates oli. Väidetavalt soovis Ilkka H. Kokko e-kirjaga AS-i Oiltanking Tallinn ja AS-i Alexela Terminal vahelise tüli lõpetamist ja nende veenmist koostöö vajalikkuses, mille tulemusel ettevõtjad saaksid nendele kuuluvat turuosa suurendada. Eraldi tegutsedes ei olnud ettevõtjad piisavalt edukad. Kui ettevõtjad jõupingutused koondaksid, saaks nendest tugevam konkurent konkureerivatele terminalidele Balti merel, kelleks on Ilkka H. Kokko sõnul Sillamäe, Paldiski, Hamina, Kotka ja Klaipeda. Nimetatud koostöö seisneks terminalide jagamises kahe ettevõtja vahel.

Ilkka H. Kokko selgituste kohaselt oli 18.01.2006 saadetud e-kirjas nimetatud AS-i Alexela Terminal poolsete teenuste hind talle kättesaadav AS-i Alexela Terminal juhtkonna kaudu. Ilkka H. Kokko sõnul oli ta teadlik ka Soome ettevõtja [...] hindadest.

6. Õiguslik hinnang

6.1. Asjakohased sätted

Käesolevas haldusmenetluses on asjakohane KonkS § 4 lõike 1 punktides 1 ja 4 sätestatu. Nimetatud paragrahvi esimese lõike esimese punkti kohaselt on keelatud konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevaheline kokkulepe või kooskõlastatud tegevus, sealhulgas otsene või kaudne kolmandate isikute suhtes hinna- ja muude kauplemistingimuste kindlaksmääramine; sama lõike neljanda punkti kohaselt on keelatud konkurentsi kahjustava teabe vahetamine.

Menetlusosalised ettevõtjad on esitanud erinevad hinnangud asjakohase kaubaturu kohta. Konkurentsiamet leiab, et kuna käesoleval juhul ei ole konkurentsiseaduse rikkumise tunnused tuvastatavad, puudub ka vajadus anda hinnang asjakohase kaubaturu kohta. Samal põhjusel ei ole põhjust hinnata vähese tähtsusega kokkuleppeid puudutavate konkurentsiseaduse sätete kohaldatavust.

6.2. Ilkka H. Kokko 18.01.2006. a e-kiri

Ilkka H. Kokko teatas oma 18.01.2006 e-kirjas Oiltanking Tallinn AS-i tegevdirektorile isopreeni transiidi hinna, mille AS Alexela Terminal oli konkreetse ostjaga ([..]) kokku leppinud. E-kirjas avaldab Ilkka Kokko pahameelt selle üle, miks AS Alexela Terminal ja Oiltanking Tallinn AS „ei saa omada kohast koordinatsiooni selle kohta, kuidas teenida terminaliga raha“.

27.06.2007 andis Ilkka H. Kokko Konkurentsiametis seletusi, mille kohaselt soovis ta veenda Oiltanking Tallinn AS-i ja AS-i Alexela Terminal vajaduses teha koostööd, mille tulemusena ettevõtjad saaksid nendele kuuluvat turuosa suurendada. Eraldi tegutsedes ei olnud ettevõtjad Ilkka H. Kokko väitel piisavalt edukad. Kui ettevõtjad jõupingutused koondaksid, saaks nendest Ilkka H. Kokko hinnangul tugevam konkurent konkureerivatele terminalidele Balti merel. Nimetatud koostöö seisneks Ilkka H. Kokko sõnul terminalide jagamises kahe ettevõtja vahel.

Konkurentsiamet leiab, et Ilkka H. Kokko 18.01.2006 e-kirjas väljendatu ning 27.06.2007 Konkurentsiametis antud seletused viitavad sellele, et Ilkka H. Kokko soovis koordineerida kahe ülalnimetatud ettevõtja tegevust isopreeni transiidi hindade kehtestamisel eesmärgiga suurendada ettevõtjate kasumit ja turuosa. KonkS § 4 lg 1 punkti 1 kohaselt on keelatud konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevaheline kokkulepe ja kooskõlastatud tegevus, millega otseselt või kaudselt määratakse kolmandate isikute suhtes kindlaks hinna- või muid kauplemistingimusi. Käesoleval juhul ei ole Oiltanking Tallinn AS Konkurentsiametile teadaolevalt Ilkka H. Kokko 18.01.2006 e-kirjale vastanud ega sellele ka muul viisil reageerinud. Seega, Ilkka H. Kokko poolt ette pandud kokkulepe on jäänud sõlmimata. Järelikult, antud juhul puudub KonkS § 4 lg 1 punktis 1 kirjeldatud tegu ning Konkurentsiameti hinnangul ei ole konkurentsiseaduse rikkumine tuvastatav. KonkS § 4 lg 1 punktis 1 kirjeldatud tegu oleks

aset leida võinud alles Ilkka H. Kokko 27.01.2006 e-kirjas tehtud ettepanekutega nõustumise korral.

6.3. Heiti Hääl'e 04.07.2006 e-kiri

AS-i Alexela Terminal juhatuse liikme Heiti Hääl'e e-kirjast, milles Heiti Hääl teeb ettepaneku sõlmida ühise turustamise kokkuleppe, ei selgu üheselt, mis tingimusel selline kokkulepe sõlmitaks ja kas selle sõlmimisel rikutaks KonkS § 4 sätestatud keeldu. Konkureerivate ettevõtjate vahelise ühise turustusala kokkuleppe sõlmimine võib tõepoolest konkurentsi kahjustada, kuid Heiti Hääl'e poolt 04.07.2006 e-kirjaga tehtud ettepanekud on liialt üldsõnalised selleks, et teha nende põhjal järeldus nende võimaliku seaduslikkuse kohta KonkS § 4 mõttes. Lisaks eeltoodule arvestab Konkurentsiamet, et Oiltanking GmbH ei ole Heiti Hääl'e ettepanekutega nõustunud, mistõttu KonkS §-s 4 lg 1 p 1 silmas peetud kokkulepet sõlmitud ei ole.

Nimetatud põhjustel leiab Konkurentsiamet, et Heiti Hääl'e 04.07.2006 e-kirjas ei ole konkurentsiseaduse rikkumine tuvastatav.

6.4. Aktsionäri teabe nõue Oiltanking Tallinn AS-le

Konkurentsiametile esitatud avalduses palus Oiltanking Tallinn AS seisukohta, kas Alexela Terminal AS-i poolt esitatud teabe nõude täitmine rikuks KonkS § 4 lg 1 punktis 4 sätestatud keeldu.

Oiltanking Tallinn AS-i 12.12.2006. a taotluse selles osas, mis käsitles 04.10.2006. a Oiltanking Tallinn AS-le temaga konkureeriva ettevõtja AS-i Alexela Terminal poolt esitatud teabe nõuet, juhtis Konkurentsiamet 18.12.2006 kirjaga nr 860 tähelepanu sellele, et AS-i Alexela Terminal teabe nõudele vastamist reguleerib ka äriseadustik. Konkurentsiamet väljendas kahtlust selles, kas Oiltanking Tallinn AS-i tegevus AS-i Alexela Terminal teabe nõudele vastamisel kätkeks endas kokkuleppe tunnuseid KonkS § 4 tähenduses olukorras, kus ettevõtja on äriseadustikust tulenevalt kohustatud esitama oma aktsionärile teavet.

Konkurentsiamet peab asjakohaseks, et 07.05.2007. a tegi Harju Maakohus kohtumääruse tsiviilasjas nr 2-06-29505, milles asus seisukohale, et konkurentsiseadus ei kuulu kohaldamisele, kuna Oiltanking Tallinn AS peab väikeaktsionäridele teabe andma vastavalt äriseadustiku §-le 287. Kohus leidis, et AS Alexela Terminal ei ole nõudnud Oiltanking Tallinn AS-lt teavet, mis oleks konkurentsi kahjustav. Teabe nõue oli kohtu hinnangul esitatud eelkõige 2005. a majandusaasta kohta ja tegemist on minevikku ja majandusaasta aruannet puudutavate andmetega.

Lähtudes eeltoodust asub Konkurentsiamet seisukohale, et AS-i Alexela Terminal poolt esitatud teabe nõude täitmine ei rikuks KonkS § 4 lg 1 punktis 4 sätestatud keeldu, eeldusel, et selle täitmise näeb ette äriseadustik. Konkurentsiamet ei pea vajalikuks võtta seisukohta teabe nõudele vastamise seaduslikkuse kohta olukorras, kus äriseadustik ei näe sellele vastamise kohustust ette, sest Oiltanking Tallinn AS-l puudub käesoleval juhul tahe sellele teabe nõudele vastata.

Eeltoodu põhjal ning juhindudes KonkS § 63⁴ lg 1 punktist 1,

o t s u s t a n:

lõpetada AS-i Alexela Terminal, AS-i Alexela Terminal juhatuse liikme Heiti Hääl'e ning AS-i Alexela Terminal nõukogu liikme Ilkka Henrik Kokko suhtes Oiltanking Tallinn AS-i 12.12.2006 taotluse alusel alustatud haldusmenetluse seoses konkurentsiseaduse rikkumiste tunnuste puudumisega.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Märt Ots

Ärakiri on Konkurentsiameti
peadirektori 17.01.2008
otsuse nr 3.1-7/0021-2
originaaliga samane.
Ärakirjast kõrvaldatud
ärisaladuseks loetava teabe
asemel on kasutatud tähist
[..].
Tallinnas, 14.03.2008.

Raul Nugis